

DOI: 10.31866/2617-2674.3.1.2020.202669

**МАГІСТЕРСЬКИЙ ФОТОМИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ
«ЧОРНОБИЛЬ: ЖАХИ РЕАЛЬНОСТІ»****Сергій Горевалов^{1а}, Ірина Рудь^{2а}**

¹ доктор філологічних наук, професор, професор кафедри кіно-, телемистецтва;
e-mail: gorevalov_s@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5918-1403

² магістрант кафедри кіно-, телемистецтва;
e-mail: rudirinaaaa@ukr.net; ORCID: 0000-0002-0349-0020

^а Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

**МАГИСТЕРСКИЙ ФОТОХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ПРОЕКТ
«ЧЕРНОБЫЛЬ: УЖАСЫ РЕАЛЬНОСТИ»****Сергей Горевалов^{1а}, Ирина Рудь^{2а}**

¹ доктор филологических наук, профессор, профессор кафедры кино-, телеискусства;
e-mail: gorevalov_s@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5918-1403

² магистрант кафедры кино-, телеискусства;
e-mail: rudirinaaaa@ukr.net; ORCID: 0000-0002-0349-0020

^а Киевский национальный университет культуры и искусств, Киев, Украина

103

**MASTER'S ART PHOTO PROJECT
"CHORNOBYL: THE HORRORS OF REALITY"****Serhii Horevalov^{1а}, Iryna Rud^{2а}**

¹ Doctor of Philological Sciences, Professor, Professor at the Department of Cinema and Television Arts; e-mail: gorevalov_s@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5918-1403

² Undergraduate of the Department of Cinema and Television Arts;
e-mail: rudirinaaaa@ukr.net; ORCID: 0000-0002-0349-0020

^а Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

© Сергій Горевалов, Ірина Рудь, 2020

Фотографія № 1

Налаштування:

18 мм | F1.8 | ISO 50 | 1/2200 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в ч/б
- Кадрування
- Експозиція: +0.37
- Контраст: +71
- Яскравість: -1
- Зернистість: +18

Схема світлаДжерело світла для кадрів:
денне світло.**Авторський задум фотографії № 1**

Чорнобильська трагедія сколихнула світ наприкінці минулого століття, проте її наслідки людство відчуватиме на собі ще сотні років. Мистецтво завжди відгукується на нові історичні події, стаючи тим дзеркалом, у якому відображається реакція людства на все, що відбувається довкола.

Ніхто не боїться невидимого ворога, хоч прекрасно знає, що не зможе від нього втекти. Цей невидимий ворог із року в рік завдає удару по занедбанім населеним пунктам у зоні відчуження. Саме на фотографіях катастроф стає чітко зрозуміло, що в житті абсолютно в кожному аспекті дух превалює над матерією, сенс – над формою, настрій – над зовнішньою оболонкою.

Ворог поширює свої «щупальця» швидко, непомітно та безжально, не даючи змоги повернути все у початкове русло щасливого життя. Щасливим здавалося б життя на цих знімках, якби їх відняли 33 роки назад. Та на жаль, Чорнобильська трагедія 1986 року вплинула на життя всієї планети, а не лише України. І в людській свідомості з'явилася думка, що кінець світу – це не така вже й ірреальність, і що людина може знищити людство через власну некомпетентність і самовпевненість.

Фотографія № 2

105

Фотографія № 3

Фотографія № 2**Налаштування:**

4 мм | F1.8 | ISO 50 | 1/800 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.37
- Контраст: +15
- Яскравість: -1
- Зернистість: +27

Схема світла

Джерело світла для кадрів: денне світло.

Фотографія № 3**Налаштування:**

4 мм | F1.8 | ISO 50 | 1/6400 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.47
- Контраст: +16
- Яскравість: -2
- Зернистість: +37

Авторський задум фотографій № 2 та № 3

В останні роки особливий інтерес у населення країни викликає таке явище, як радіоактивність. Аварія Чорнобильської АЕС загострила увагу людей на цій проблемі. Енергію, яку випромінюють радіоактивні речовини, поглинає навколишнє середовище, де знаходиться і людина.

Аварія на Чорнобильській АЕС назавжди змінила долі мільйонів людей. Колись тут було цілком розвинене життя і сучасна інфраструктура, але після глобальної катастрофи на цій території утворилася своя особлива атмосфера з принципово новим порядком і життєдіяльністю. Причому необхідними компонентами цієї атмосфери виступають такі категорії як занедбаність, пустельність, самотність.

Дуже хочеться вірити – людина, що відвідала це місце, вже не зможе жити так, щоб після неї залишалися мертві міста.

Фотографія № 4

107

Фотографія № 5

Фотографія № 4**Налаштування:**

18 мм | F11 | ISO 100 | 1/125 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.02
- Контраст: +54
- Яскравість: +1
- Зернистість: +45

Схема світла

Джерело світла для кадрів: денне світло.

Фотографія № 5**Налаштування:**

21 мм | F11 | ISO 200 | 1/125 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.02
- Контраст: +34
- Яскравість: +1
- Зернистість: +35

Авторський задум фотографій № 4 та № 5

Чорнобильська трагедія стала об'єктом фотофіксації буквально з перших хвилин, а Прип'ять із квітучого й дуже молодого міста перетворилася на вирок людському невігластву.

Якщо всі фотографії, зроблені в зоні ЧАЕС, виставити на огляд у хронологічній послідовності, то одразу стане помітна градація почуттів, які завмерли на аматорських світлинах. Спершу – хаос, сум'яття, страх, відчай, біль і відчуття невідвортної смерті. Зруйнований 4-й реактор, ліквідатори пожежі, з яких більшості немає в живих, люди, які ще не знають, наскільки серйозною виявиться проблема, купа речей і валіз, пропускні пункти, переповнені машини, розгублені обличчя, діти, що плачуть – усе це фрагменти великого людського горя, яке вмить охопило не лише причорнобильську зону, а весь світ.

Ніхто не дбає про світло, фокус, перспективу – усе це не має значення, коли настає апокаліпсис. В даний момент знімки та все місто наповнені тривогою. Тривога – це щось невидиме, що впливає на людину. Можна провести паралель з нашим незримим ворогом – радіацією. Тривога, і є тим самим невидимим ворогом.

Фотографія № 6

109

Фотографія № 7

Фотографія № 6

Налаштування:

20 мм | F8 | ISO 3200 | 1/100 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.37
- Контраст: +19
- Яскравість: +3
- Зернистість: +35

Схема світла

Джерело світла для кадрів: денне світло.

Фотографія № 7

Налаштування:

18 мм | F11 | ISO 100 | 1/125 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.02
- Контраст: +54
- Яскравість: +1
- Зернистість: +45

110

Фотографія № 8

Налаштування:

12 мм | F6 | ISO 100 | 1/125 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

**Обробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.03
- Контраст: +34
- Яскравість: +1
- Зернистість: +45

Схема світла

Джерело світла для кадрів:
денне світло.

Авторський задум фотографій № 6, № 7, № 8

Дослідимо в якій галузі фотомистецтва можна застосовувати монохром. Однотонно, на першому місці стоїть художня фотографія, яка вирізняється з-поміж інших високим рівнем естетичності, дотриманням канонів візуального мистецтва, зокрема живопису, виразністю й чіткістю кадру.

Монохромна гама перетворює будь-який сюжет художнього фото на щось особливе: портрети стають більш характерними й індивідуальними; пейзажні та сюжетні фото набувають певного настрою, який теж залежить від індивідуального бачення автора. Відсутність кольору, а отже – можливого відволікання – вимагало продуманої композиції під час зйомки монохромного зображення. Чергування світла й тіні задає особливий ритм та рух архітектурним і пейзажним знімкам, причому це найкраще працює в урбаністичній тематиці.

У наш час репортажна фотографія не так часто послуговується чорно-білою палітрою, але в багатьох випадках фотограф може вдатися до неї, якщо прагне передати настрій, що панує в реальності, або посилити той чи інший ефект, що виникає під час спостереження за певною сценою. Крім того, монохромна гама відроджує в читачеві почуття ностальгії, тому що в більшості глядачів вона асоціюється саме з чорно-білими плівковими фото.

Фотографія № 9

Налаштування:

4 мм | F8 | ISO 50 | 1/100 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

Обробка зображення

в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.03
- Контраст: +34
- Яскравість: +1
- Зернистість: +45

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Фотографія № 10

Налаштування:

4 мм | F11 | ISO 1600 | 1/1800 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

Обробка зображення

в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.03
- Контраст: +25
- Яскравість: +3
- Зернистість: +55

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Фотографія № 11

Налаштування:

4 мм | F6 | ISO 100 | 1/125 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

Обробка зображення

в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.4
- Контраст: +16
- Яскравість: +1
- Зернистість: +45

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Фотографія № 12

Налаштування:

5 мм | F6 | ISO 50 | 1/125 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

Обробка зображення

в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.03
- Контраст: +25
- Яскравість: +3
- Зернистість: +55

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Фотографія № 13

Налаштування:

18 мм | F1.8 | ISO 2000 | 1/100 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm

Обробка зображення

в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.37
- Контраст: +75
- Яскравість: -1
- Зернистість: +25

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Авторський задум фотографій № 9, № 10, № 11, № 12, № 13

Дитинство є однією з найпрекрасніших частин нашого життя. Відразу в думках на одному ряду зі словом «дитинство», з'являються сміх, радість, смачні солодощі, веселі ігри та звичайно атракціони. Молоде місто Прип'ять не могло бути винятком, щоб не створити чудовий парк атракціонів для дітей, яких в молодому місті було багато.

Фотографія № 14

Налаштування:

4 мм | F1.8 | ISO 50 | 1/6400 с.

Камера \ об'єктивCanon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mm**Обробка зображення****в Adobe Lightroom Classic CC:**

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.4
- Контраст: +25
- Яскравість: +3
- Зернистість: +45

Схема світлаДжерело світла для кадру:
денне світло.

115

Авторський задум фотографії № 14

Окрім усім відомих Чорнобиля та Прип'яті, існує ще й колись таємний об'єкт Чорнобиль-2. Це містечко, якого ніколи не було на мапах. До аварії тут жило близько 1 тисячі людей. Це – військові, їхні родини та обслуговуючий персонал. Стороннім потрапити сюди було неможливо, адже по всьому периметру місто суворо охоронялося.

Причиною такої над секретності стала загоризонтна радіолокаційна станція для раннього виявлення запуску балістичних ракет «Дуга». Завдяки їй радянські військові мали миттєво отримати сигнал, якщо Сполучені Штати надумали б випустити по території СРСР ядерні ракети. Розміри установки дійсно вражають. За колючим дротом крім самої «Дуги» ховалось військове містечко – багатоповерхівки для родин військових, казарми, їдальня, склади, об'єкти з апаратурою, а ще – дитячий садок, школа, магазин та готель.

Раз за разом тут можна натрапити на стели з комуністичними гаслами та деталі військової апаратури. Найцінніше після аварії розібрали та вивезли до Росії. Громадські активісти закликають зробити тут Музей холодної війни, а самій антені надати статус пам'ятки.

Фотографія № 15

Налаштування:

28 мм | F4 | ISO 1600 | 1/40 с.

Камера \ об'єктив

Canon EOS 1100D \
Canon EF-S 18-55 mmОбробка зображення
в Adobe Lightroom Classic CC:

- Переведення знімка в чб
- Кадрування
- Експозиція: +0.43
- Контраст: +29
- Яскравість: -1
- Зернистість: +25

Схема світла

Джерело світла для кадру:
денне світло.

Авторський задум фотографії № 15

В 1986 році через катастрофу на Чорнобильській АЕС в повітря злетіла велика кількість радіоактивних матеріалів. У ліквідації наслідків аварії від перших хвилин після неї й впродовж наступних кількох років взяли участь 520 тисяч ліквідаторів. Їм довелося погасити пожежу і розчистити місце катастрофи від отруйних речовин, ризикуючи життям.

Ліквідатори, які працювали в Чорнобилі в 1987–1990 роках отримали серйозне опромінення на рівні 120 мілізівертів, згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я. Це більш ніж в тисячу разів більша доза, ніж при проведенні рентгену грудної клітини. Про це пише Fox News, зауважуючи, що під час медичної процедури люди зазвичай піддаються опроміненню на рівні 0,1 мілізіверта. Тож в Чорнобилі ті, хто першими приїхали гасити пожежу, отримали астрономічні дози радіації, що загрожують життю людини.

Фотографія № 16

117

Авторський задум фотографії № 16

Деякі вчені вважають, що образ зірки Полин – символ гіркоти, що буде наповнювати світ у часи неспокою. Існує досить цікава теорія, що стосується безпосередньо України: відомо, що «чорнобиль» це синонім слова «полин». Чорнобилем у народі називають полин звичайний. Згідно з цією версією Чорнобильська катастрофа 1986 року й символізує зорю Полин – «велика зоря спала з неба, палаючи, як смолоскип». Радіонукліди чорнобильського викиду забруднили поверхневі водні системи не лише в районах поруч із реактором, але й в інших регіонах Європи. Початкове забруднення води спочатку було викликано прямим випаданням радіонуклідів на поверхню річок і озер, й основну його частину склали радіонукліди.

Існує думка, що Нострадамус у своєму вірші передбачив майбутню трагедію. «Засурмив третій Ангел, – і велика зоря спала з неба палаючим смолоскипом. І спала вона на третину річок та водні джерела. А ймення зорі тій Полин. І стала третина води як полин, і багато людей повмирали з води, бо згіркла вона...».

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons «Attribution» 4.0.